

ارزیابی تاثیر عوامل اقلیمی بر شکل گیری خانه های تاریخی تهران و شمیران در دوره قاجاریه

۱- سید حبیب الله امین رعایای جزه

۲- سیده مامک صلواتیان

۱- دانشجوی دکتری، گروه معماری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

۲- استادیار، گروه معماری، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

Email: Habib.aminroaya@yahoo.com
Email: Architectural.courses@gmail.com

چکیده

در سال هایی نه چندان دور توجه به اقلیم در شهرسازی و معماری ایران از جایگاه ویژه ای برخوردار بوده است، با نگاهی به معماری و شهرسازی به جای مانده از گذشتگان در اقصی و نقاط ایران می توان به شیوه ی ساخت و ساز بهینه و استفاده حداکثری از شرایط اقلیمی و تاثیر به سزای استفاده حداکثری از نقاط قوت در مناطق مختلف جغرافیایی پی برد، گسترش شهر نشینی و تقلید نابه جا از الگوهای غربی و دوری از فرهنگ و شیوه های مناسب جهت هماهنگی با عوامل طبیعی و بهره گیری از آن و عدم تطابق معماری با اقلیم به عنوان اساسی ترین و مهمترین رکن اصلی در ساخت و ساز، شاهد ایجاد مشکلات عدیده برای این نسل و نسل های آینده می باشد، به گونه ای که ساختمان اجرا شده در جنوب ایران، مرکز ایران و اقصی نقاط با شرایط اقلیمی متفاوت به یک شکل اجرا شده است و این موارد سبب ایجاد مشکلات بسیاری می شود، ادامه بررسی اقلیم منطقه شمیران و تهران و تفاوت های اقلیمی آن ها پرداخته شده است و چگونگی همگام سازی و بهره وری هرچه بیشتر اقلیم در شیوه ی طراحی خانه های معاصر در تهران و شمیران می پردازد. در همین راستا این مقاله به بررسی سه عمارت متعلق به دوره ی قاجار که عبارتند از: عمارت انیس الدوله، عمارت اعتمادالدوله در تهران و کوشک احمد شاهی در شمیران پرداخته است و به بیان و تحلیل الگوهای معماری و چگونگی طراحی همگام بنا با اقلیم حاکم بر منطقه اشاره میکند و به این مهم دست می یابد که با توجه به اینکه هر سه بنا در دوره ی قاجار و متعلق به خانواده سلطنتی و نزدیکان آن ها ساخته شده است از حیث اقلیمی و شیوه ی ساخت دارای تفاوت هایی با یکدیگر می باشند که توجه به آن ها می تواند راهگشای طراحی امروز باشد. با نگاه همه جانبه به پتانسیل ها و محدودیت ها، تهدیدهایی که شرایط اقلیمی و عوامل محیطی در معرض طراح می گذارد.

واژه های کلیدی: اقلیم، عمارت اعتماد الدوله، عمارت انیس الدوله، کوشک احمد شاهی، تهران، شمیران.